
Streszczenie doktoratu τί εμοί καί σοί, γίναι „Co mnie i tobie niewiasto?” ks. dra Bogdana Misztala

Łódzkie Studia Teologiczne 20, 392-393

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

STRESZCZENIE DOKTORATU

τί ἐμοὶ καὶ σοί, γύναι „CO MNIE I TOBIE NIEWIASTO?”

KS. DRA BOGDANA MISZTAŁA

W latach 1955–1960 studiowałem na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim na Wydziale Teologicznym, Sekcji Biblijnej. Pracę doktorską pisałem u o. prof. Stanisława Stysia. Tytuł pracy brzmi: τί ἐμοὶ καὶ σοί, γύναι „Co mnie i tobie niewiasto?”.

Zwrot ten występuje często w Starym Testamencie, Nowym Testamencie, w języku greckim pozabiblijnym oraz języku łacińskim.

Na podstawie analizy filologicznej należy go przetłumaczyć: „Co ja i ty mamy wspólnego”? Odpowiedź brzmi: „Ja i ty nie mamy ze sobą nic wspólnego”. Ten brak wspólnoty zachodzi więc pomiędzy „ja” i „ty”, a nie pomiędzy „ja” i „ty” razem wziętych a jakąś rzeczywistością zewnętrzną.

Ten brak: wspólnoty może być całkowity lub częściowy w konkretnych okolicznościach. I tak: u Joz 22, 24 ten brak wspólnoty odnosi się w ogóle do stosunku pokoleń zajordańskich względem Jahwe, u 2 Sam 16, 10 do poglądu synów Serui i Dawida na ukaranie Szimei.

Jeżeli ten zwrot we wszystkich zachodzących przypadkach oznacza brak wspólnoty całkowitej lub częściowej, to i u J 2, 4 też oznacza brak: wspólnoty pomiędzy Jezusem a Marią. Jak należy rozumieć ten brak wspólnoty pomiędzy nimi?

Rozważając relacje pomiędzy Jezusem a Marią, należy uwzględnić ich trzy okresy. Okres życia rodzinnego Jezusa charakteryzuje się tym, że Jezus „był im (Józefowi i Marii) poddany (Łk 2, 51). Maria, kierując się zasadą życia rodzinnego w Kanie Galilejskiej zwraca się do Jezusa z prośbą, nie zdając sobie sprawy z tego, że ten okres już się skończył.

Od momentu chrztu Jezusa w Jordanie rozpoczął się okres działalności publicznej, mesjańskiej Jezusa obejmującej: nauczanie, cuda, a także całokształt działalności Jezusa. Nie należy bowiem ograniczać Jego działalności mesjańskiej wyłącznie do nauczania i czynienia cudów, ale z pewnością trzeba tu zaliczyć wszelkie podróże Jezusa po ziemi palestyńskiej (Mt 4, 23; 9, 35), troska o rzeczy konieczne do życia, jak troska o mieszkanie (Mt 8, 20), żywność (J 4, 31), podatki (Mt 17, 24–27). Życie Jezusa w tym czasie należało w całości do zakresu mesjańskiej jego działalności. Wszelki wpływ w tym czasie Marii jako Matki Jezusa na działalność jej Syna jest wykluczony. Dlatego to Jezus od chwili rozpoczęcia mesjańskiego urzędu nie był już poddany Marii. Na tym więc polega brak wspólnoty pomiędzy Jezusem, a Marią wyrażony w zwrocie: „Co ja i ty niewiasto mamy wspólnego?”.

Okres trzeci, zwany Jego godziną, obejmuje koniec życia Jezusa na ziemi wraz z męką, śmiercią, zmartwychwstaniem i uwielbieniem w niebie. Stanowi on najwyższy punkt mesjańskiego zadania Jezusa. Zakresowo obejmuje nie tylko pewien wycinek ziemskiego życia na ziemi, ale także Jego chwałę i uwielbienie w niebie.

W tym ostatnim stadium stosunek Marii do Syna odzyska swe znaczenie w sposób, jaki odpowiada naturze tego trzeciego stadium. Jezus przywróci swej Matce wspólność działania ze sobą, nie w tym znaczeniu, iż zniży się do Niej z wysokości swej działalności mesjańskiej, lecz że Ją do niej podniesie, tak jak przyzwolił na nią w jej życiu jedyny raz wyjątkowo w Kanie Galilejskiej. To wyjątkowe jednorazowe podniesienie prośby Marii w Kanie Galilejskiej do sfery mesjańskiej pozwala określić, jaki charakter będzie posiadało współuczestnictwo Marii w dziele mesjańskim w ostatnim okresie działalności mesjańskiej Jezusa. Będzie ono mianowicie miało charakter wstawiennictwa i prośby skutecznej u Jezusa.

Taka interpretacja zwrotu Jezusa: „Co ja i ty, niewiasto, mamy wspólnego? Jeszcze nie nadeszła godzina moja” dostarcza dowodu na skuteczne i stałe pośrednictwo Marii u swego Syna.

STRESZCZENIE DOKTORATU
GRADUALE DE TEMPORE JANA ŁASKIEGO
W ŚWIETLE TRADYCJI POLSKIEJ I EUROPEJSKIEJ.
STUDIUM ŹRÓDŁOZNAWCZE
KS. DRA PIOTRA RYCERSKIEGO

„*Graduale de tempore*” Jana Łaskiego w świetle tradycji polskiej i europejskiej. *Studium źródłoznawcze* jest pracą doktorską ks. mgr. Piotra Rycerskiego, napisaną pod kierunkiem ks. prof. dr. hab. Jerzego Pikulika. Praca została obroniona w Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie w 1983 r.

Przedmiotem dysertacji jest *Graduale de tempore*, przechowywane w Państwowym Archiwum Miasta Łodzi. Analizowany przez ks. Piotra Rycerskiego rękopis należy do grupy *liturgików*, jakie Prymas Jan Łaski w 1520 r. ufundował kościołowi w swoim rodzinnym Łasku. Na *Graduale* składa się dwutomowy antyfonarz oraz dwutomowy graduał, które razem stanowią unikatowy manuskrypt, którego poznanie i poddanie naukowemu badaniu przyczyniło się do lepszego poznania nie tylko dzieła, ale także epoki, w której ono *funkcjonowało*.

Podjęta przez autora próba jest tym cenniejsza, że podstawowym źródłem wiedzy o kulturze muzycznej średniowiecza są właśnie księgi liturgiczne. Podjęte studia o charakterze źródłoznawczym pozwalają m.in. ustalić cechy charaktery-